

Messadi pertuccont il relasch dalla lescha davart il traffic ed il parcar dalla vischnaunca Ilanz/Glion

Preziada dunna presidenta dil parlament
Stimadas parlamentarias, stimai parlamentar

Entochen dacheu maunca ina basa legala unificada per il traffic ed il parcar sin igl intschess dalla vischnaunca Ilanz/Glion. La regulaziun vertenta sin igl intschess dil marcau da Glion sebasa sin il «Reglament da parcar sin igl intschess dil marcau da Glion», il qual ei vegnius relaschaus dil parlament communal igl avrel 2015. En entginas fracziuns ordeifer Glion existan il mument aunc regulaziuns dallas anteriuras vischnauncas.

A caschun dalla sesida dil parlament communal dils 14 da settember 2022 ha la suprastonza communal sutta mess al parlament communal in sboz dalla lescha, per crear ina basa harmonisada sur igl entir intschess dalla vischnaunca. Il concept da parcar, che survescha sco basa, ei vegnius prius per enconuschientscha a caschun dalla medema sesida dil parlament communal.

Il parlament communal ha dau suatientscha ils 14 da settember 2022 alla proposta da Daniel Candinas da refusar la fatschenta. La proposta da refusar la fatschenta pretenda ch'il concept vegn surluvraus cun trer en consideraziun las situaziuns specialas ellas fracziuns. Ei duei vegnir formau ina cumissiun cun representants ord las differentas fracziuns. Il concept duei risguardar la relaziun denter cuosts e nez. Las analisas corrispundentas ein da sutta metter al parlament.

Situaziun da partenza

Sin fundament dalla proposta da refusar la fatschenta da Daniel Candinas ch'ei vegnida acceptada, ha la suprastonza communal formau ina cumissiun. La «cumissiun lescha ed ordinaziun da traffic» ei vegnida tgamunada dalla commembra dalla suprastonza communal responsabla, Caroline Gasser Curschellas. Ursin Cajochen, Daniel Candinas, Tarcisi Cavigelli, Manuel Montalta e Thomas Zinsli han representau ella cumissiun il parlament communal. Medemamein han il president communal, Marcus Beer, ch'era responsabels per damondas giuridicas, e Martin Capeder, che ha representau il turissem sco era las fracziuns Castrisch e Duvin, fatg part dalla cumissiun.

Partenent las finamiras, ils resultats dalla consultaziun sco era ulteriuras explicaziuns vegn fatg attents sin il messadi pertuccont il relasch dalla lescha davart il traffic ed il parcar dalla vischnaunca Ilanz/Glion dils 23 d'uost 2022 dalla suprastonza communal al parlament communal. Las midadas dil sboz dalla lescha present en cumparegliaziun cun la versiun oriunda dils 23 d'uost 2022, la quala ei vegnida presentada al parlament communal ils 14 da settember 2022, vegnan explicadas suandontamein.

Explicaziuns davart las midadas tier il sboz oriund dalla lescha

art. 1 al. 3 (niev)

La vischnaunca sa preveder ellas diversas fracziuns differentas regulaziuns e taxas da diever.

Remarca: Cheutras sa vegnir desistiu d'ina zona cun in scamond da parcar ellas fracziuns (cun excepziun dalla fracziun da Glion).

art. 2 al. 1 (niev)

L'obligaziun da construir parcadis sin terren privat e da pagar eventualas taxas da cumpensaziun sedrezza tenor la lescha da baghegiar.

Remarca: In avis sin las stipulaziuns ella lescha da baghegiar muncava. Cheutras vegn fatg attents ella lescha da traffic sin las stipulaziuns davart la taxa da cumpensaziun per parcadi muncont ella lescha da baghegiar.

art. 4 al. 2 (niev, entochen uss art. 3)

La vischnaunca sa ordinar per motivs specials e per in temps limitau serradas da vias ni era da tschancuns da vias.

Remarca: Cheutras vegn la basa legala sin palancau communal scaffida per serrar temporarmein vias ni era tschancuns da vias.

art. 6 al. 2 (niev, entochen uss art. 5)

Passadis ed entradas ein da principi da tener liber.

Remarca: Sin fundament d'experienceschas ord la pratica (rumida da neiv, parcar entochen da cheu) duei quella stipulaziun vegnir prida si ella lescha.

art. 6 al. 3 (niev, entochen uss art. 5)

Sin parcadis publics eis ei scumandau da metter giu vehichels a motor, carrs annex, maschinas, apparats buc immatriculai sco era da lavar e d'exequir lavurs da manteniment. Excepiu da quei ein reparaturas d'urgenza. En cass da basegn ston mesiras da protecziun encunter canera e contaminaziun vegnir pridas.

Remarca: Vehichels a motor, carrs annex, maschinas ni apparats senza numera duein buc occupar parcadis. Las ulteriuras stipulaziuns pertuccan ils scamonds da lavar sco era d'exequir lavurs vid vehichels a motor, maschinas ni apparats sin parcadis publics.

art. 7 al. 1 (niev)

La vischnaunca metta sche pusseivel a disposiziun a personas cun in impediment corporal en certs loghens in parcadi taxabel tenor ils basegns dallas personas cun impediments.

Remarca: Quei era entochen da cheu buca reglau el sboz dalla lescha. Plinavon ei la pratica entochen uss arisguard l'obligaziun da pagar taxas buca clara.

art. 8 al. 1 lit. b (niev, entochen uss art. 6)

... b. reglar il parcar per in pli liung temps; ...

Remarca: Cunzun ellas fracziuns (cun excepziun dalla fracziun da Glion) han las stipulaziuns legalas igl intent da reglar il parcar per in pli liung temps.

art. 10 al. 3 lit. b (niev, entochen uss art. 8)

... b. 2.00 e 10 francs per di; ...

Remarca: Quei rom da taxas muncava entochen da cheu el sboz oriund dalla lescha.

art. 10 al. 4 (niev, entochen uss art. 8)

Ils parcadis publics san vegnir administrai cun uras da parcar, automats da bigliets, ina rundella da parcar, ina registraziun electronica ni cun auters systems ed il parcar sa vegnir limita us temporalmein.

Remarca: La moda e maniera co l'administraziun dils parcadis duei funcziunar muncava.

art. 10 al. 5 lit. e (niev, entochen uss art. 8)

... e. ellas fracziuns (cun excepziun dalla fracziun da Glion) desister d'incassar taxas per las empremas 15 tochen 480 minutas.

Remarca: Cheutras sa vegnir parcau ellas fracziuns (cun excepziun dalla fracziun da Glion) entochen 8 uras gratuitamein. Quei per motiv da reglar il parcar per in pli liung temps enstagl da mo in cuort.

art. 11 al. 2 (midau, entochen uss art. 9)

Per plazz da campar che vegnan purschi ni administrai dalla vischnaunca sa vegnir incassau ina taxa.

Las taxas da diever importan denter frs. 10.00 e frs. 60.00 per di.

Remarca: Quei rom da taxas muncava entochen da cheu el sboz oriund dalla lescha.

art. 13 al. 1 (midau, entochen uss art. 11)

La taxa ch'ei da pagar ordavon per l'utilisaziun exclusiva importa frs. 50.00 tochen frs. 150.00 il meins per in parcadi en ina garascha sutterrana ni semegliant e frs. 30.00 tochen frs. 100.00 il meins per in parcadi ordaviert.

Remarca: Cun quella precisaziun san las taxas era vegnir applicadas per auters parcadis cuvretgs. Era auters parcadis che tals en ina garascha sutterrana ein en proprietad dalla vischnaunca.

art. 13 al. 2 (midau, entochen uss art. 11)

La taxa concreta ei da fixar ell'ordinaziun el rom dils prezis usitai el liug. Eventuals augments dallas taxas ein da comunicar individualmein als utilisaders dils parcadis sil pli pauc treis meins avon l'entrada en vigur.

Remarca: In alzament dil temps da visada da quater jamnas sin treis meins vegn proponius.

art. 14 al. 1 (midau, entochen uss art. 12)

Sche la cunvegna davart l'utilisaziun vegn concludida per in temps nundeterminau, sa mintga partida visar ella senza cundiziuns risguardond in termin da treis meins mintgamai per la fin dil meins.

Remarca: In alzament dil temps da visada dad in meins sin treis meins vegn proponius.

art. 14 al. 2 (midau, entochen uss art. 12)

Per motivs impurtonts sco per exempel il diever d'ina garascha sutterrana sco implont per la protecziun civila sa la cunvegna vegnir visada da tut temps senza risguardar termins. Al locatari vegn mess a disposiziun sche pusseivel in auter parcadi.

Remarca: Quella midada vegn proponida per augmentar il survetsch alla clientella.

art. 27 al. 3 (niev, entochen uss art. 16)

La lubientscha dalla vischnaunca per il diever da vehichels cun tschenta sin il tschancun indicau vegn retratga sche las cundiziuns prescettas vegnan buc ademplitas ni sche las cundiziuns vegnan buc observadas dil retschevider.

Remarca: Sin fundament dalla regulaziun dil diever da vehichels cun tschenta (mira explicaziuns che suondan) daventan quellas stipulaziuns necessarias.

art. 27 al. 4 (niev, entochen uss art. 16)

Las disposiziuns penals dalla lescha davart il traffic sin via e sias disposiziuns executivas valan conform al senn per ils manischunzs e possessurs da vehichels cun tschenta.

Remarca: Sin fundament dalla regulaziun dil diever da vehichels cun tschenta (mira explicaziuns che suondan) daventan quellas stipulaziuns necessarias.

art. 27 al. 5 (niev, entochen uss art. 16)

La retratga dalla lubientscha per viadis commercials cun barcas da rafting e gumma sedrezza tenor las disposiziuns dalla lescha introductiva tier la lescha federala davart la navigaziun interna.

Remarca: Sin fundament dalla regulaziun dall'emissiun da lubientschas per viadis commercials cun barcas da rafting e gumma (mira explicaziuns che suondan) daventan quellas stipulaziuns necessarias.

Regulaziun dil diever da vehichels cun tschenta

Las explicaziuns davart la regulaziun dil diever da vehichels cun tschenta (mira art. 16 – art. 20) vegnan necessarias pervia d'ina midada dalla pratica tier las lubientschas specialas per vehichels cun tschenta. Igl uffeci per il traffic sin via dil cantun Grischun ha midau pratica vertenta per igl 1. da settember 2023 per conceder lubientschas specialas per vehichels cun tschenta.

Lubientschas per viadis commercials cun barcas da rafting e gumma

Viadis commercials ed organisai cun barcas da rafting e gumma sin auas currentas el senn dalla legislaziun federala ein entochen da cheu buca vegni reglai sin basa communal. Tuttina ein lubientschas per viadis commercials cun barcas da rafting e gumma sin fundament dalla lescha introductiva tier la lescha federala davart la navigaziun interna vegnidas concedidas. Quei damai ch'ei exista el marcau da Glion plirs puncts d'access el Glogn ed el Rein per barcas da rafting e gumma.

Elavuraziun sboz ordinaziun da traffic

L'ordinaziun davart il traffic ed il parcar dalla vischnaunca Ilanz/Glion (Ordinaziun da traffic; Otr) ei sper la midada dil sboz dalla lescha vegnida elavurada ensemen cun la cumissiun lescha ed ordinaziun da traffic. Sin fundament dils sbozs dalla lescha ed ordinaziun ch'ei avon maun vegn veseivel en tgei fuorma ch'il concept da parcar vegn realisau sin basa legala.

Il relasch sco era la decisiun dall'entrada en vigur dall'ordinaziun da traffic suttastat alla suprastanza communal. Per quei motiv vegn il sboz dall'ordinaziun sulettamein mess a disposiziun al parlament communal per informaziun.

Realisaziun sco era relaziun denter cuosts e nez

La lescha presenta e l'ordinaziun corrispundenta duein prevesiblamein vegnir messas en vigur entras la suprastanza communal per igl 1. da schaner 2024. La realisaziun dallas mesiras cun montar la signalisaziun corrispundenta ei prevedida per fracziun. Per quei intent eis ei dad ir per las disposiziuns

necessarias dalla polizia cantunala Grischuna e da far las publicaziuns prescettas el feagl official dalla Surselva sco era silsunter el feagl official cantunal (mira art. 25 al. 4 dil sboz dalla lescha da traffic).

Cun scaffir ina basa legala sco era unificar las taxas d'utilisaziun per parcadis publics ellas fracziuns (cun excepziun dalla fracziun da Glion) vegn garantiu il tractament egual e plinavon risguardau meglier il principi da caschunader tier il parcar sin intschess public. Il manteniment dils parcadis publics ei gia ussa caussa dalla vischnaunca. Cun igl incasso da taxas vegnan ils cuosts per part adossai als caschunaders. Ils cuosts totals vegnan sin fundament dallas taxas mudestas strusch adossai cumpleinamein als caschunaders. Sin fundament dalla basa legala proponida vegn cunzun il parcar sur in pli liung temps reglaus ellas fracziuns (cun excepziun dalla fracziun da Glion). Las stipulaziuns legalas presentadas vegnan taxadas dalla cumissiun sco raschuneivlas e la relaziun denter cuosts e nez sco consistente. Ultra da quei caschuna la proposta previda cuosts da controlla giustificabels cun quei ch'il parcar mo cuort resta per gronda part gratuitis (cun excepziun ella fracziun da Glion). En connex cun adattar il sboz dalla lescha ei vegniu constatau che la signalisaziun dils parcadis publics ei per part buca correcta ni sto vegnir remplazzada. Ils cuosts en connex cun la signalisaziun dils parcadis publics vegnan aschia ni aschia caschunai, quei independent dalla basa legala. Sin la signalisaziun da zonas cun in scamond da parcar sco era sin la cumpra d'uras da parcar vegn desistiu (cun excepziun dalla fracziun Glion). Quellas midadas previdas caschunan all'entschatta arisguard la signalisaziun sco era silsunter arisguard las controllas pli bassas expensas.

Proposta

Sin fundament dallas explicaziuns precedentas fa la suprastanza communal las suandontas propostas al parlament communal:

- d'entrar ella fatschenta;
- d'approbar la lescha davart il traffic ed il parcar dalla vischnaunca Ilanz/Glion.

Ilanz/Glion, ils 30 d'uost 2023

*Suprastanza communal Ilanz/Glion
Cumissiun lescha ed ordinaziun da traffic*